

Περατώσασα τὴν παροῦσαν ἔκδοσιν ἡ «Ἱστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ Ἑταιρεία τῶν ἐν Ἀθήναις Θεσσαλῶν», αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην νὰ ἐπιτάξῃ ὀλίγα τινα, ἀποτεινομένη πρὸς τοὺς ἀναγνώστας τῆς γενικῶς καὶ πρὸς τοὺς συντοπίτας εἰδικώτερον. Χωρὶς ἀμφιβολίαν, ὁ μετὰ χειρὸς ἀναμνηστικὸς τόμος ὁμιλεῖ ἀφ' ἑαυτοῦ καὶ μὲ τὰς ἀρετὰς του καὶ μὲ τὰς ἐλλείψεις του. Καὶ διὰ μὲν τὰς πρώτας, ἡ συντακτικὴ ἐπιτροπὴ αἰσθάνεται ἀπλῶς ὅτι ἔπραξε τὸ καθήκον τῆς, ὅχι μόνον ὡς αὐτὴ ἐνόμιζεν, ἀλλὰ ὡς τῆς ἐπέβαλεν ἡ βαθεῖα ἀγάπη τῆς πρὸς τὴν προσφιλεῖ γενέτειραν καὶ τὸν πολιτισμὸν τῆς. Μία ἀγάπη, ἡ ὁποία θερμαίνει πάντοτε ἀσβεστος τὰς ψυχὰς καὶ τὸν νοῦν καὶ τῶν ἀποδήμων καὶ τῶν κατὰ χώραν οἰκούντων Θεσσαλῶν· μία προσήλως πρὸς τὴν πατρίδα, ἡ ὁποία μᾶς ἀναγκάζει, ἄλλους μὲν ὀλιγώτερον, ἄλλους περισσότερον, ὅπωςδῆποτε ὅμως ὅλους, νὰ ἐργαζώμεθα κατὰ δύναμιν διὰ τὴν προκοπὴν καὶ τὴν εὐφημίαν τῆς. Τοῦτο, τὸ τελευταῖον, ἀπεσκόπει καὶ ἡ πρὸ ἐτῶν ἀποφασισθεῖσα καὶ σήμερον περατωθεῖσα ἔκδοσις· τὴν προβολήν, δηλονότι, τῆς Θεσσαλίας εἰς μίαν συνολικὴν παρουσίαν, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ ἐπεσημαίνοντο ἀδρομερῶς ὅλαι αἱ φάσεις τῆς ἱστορίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς. Μιᾶς ἱστορίας μακροτάτης καὶ ἐνὸς ποικιλωτάτου πολιτισμοῦ, οὐδαμοῦ ὑστεροῦντος ἔναντι καὶ τῶν πλέον προηγμένων διαμερισμάτων τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος. Πάντα ταῦτα ὑπεγραμμίσθησαν εἰς τὰς σελίδας τοῦ παρόντος δημοσιεύματος, ἄλλα μὲν ἀναλυτικώτερον, ἄλλα δὲ συνοπτικώτερον. Ἡ ἀνισομέρεια αὕτη τῶν ἐπὶ μέρους πραγματειῶν, ὀφείλεται κυριώτατα εἰς αὐτὴν ταύτην τὴν φύσιν ἐνὸς πανηγυρικοῦ, ἀναμνηστικοῦ λευκώματος, ἡ ὁποία συνίσταται εἰς τὸν ἐφικτὸν συγκερασμὸν ἐπιστημονικῶν σελίδων πρὸς ἄλλας, ἥσσονος μὲν ἀξίας, προσιτωτέρας ἐν τούτοις εἰς τὸ εὐρύτερον ἀναγνωστικὸν κοινόν. Αὐτὴν τὴν ἐπιλογὴν καὶ διάταξιν τῆς ὕλης πρέπει νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν ὁ ἀναγνώστης εἰς τὰς ἀξιολογικὰς κρίσεις του.

Τὸ παρὸν δημοσίευμα ἀποτελεῖ συλλογικὸν ἔργον. Ἐκλήθησαν ὅλοι ὅσοι ἀγαποῦν τὴν Θεσσαλίαν, νὰ πανηγυρίσουν τὴν ἐπέτειον τῆς ἐνώσεώς τῆς μὲ τὴν μητέρα Ἑλλάδα. Διὰ τὴν ἀντίληψιν τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς ὅλοι ἦσαν κλητοὶ καὶ ὅλοι ἐκλεκτοί· ἡ κοινὴ καὶ πηγαία συγκίνησις τῶν συνεορταστῶν τοὺς ἐτοποθέτησεν εἰς μίαν κοινὴν ἐπίσης καὶ ὑπερατομικὴν στάθμην. Καὶ σοφοὺς καὶ ἀσόφους καὶ μουσολήπτους καὶ ἀμούσους, ἀναμφισβητήτως ὅμως ζηλωτὰς τοῦ καλοῦ. Ἐντεῦθεν καὶ ἡ συμπαρουσία των εἰς τὰς σελίδας τοῦ λευκώματος. Πρόθεσις τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς ἦτο νὰ ὁροθετήσῃ θέματα· τὴν Θεσσαλίαν ἐν τόπῳ καὶ χρόνῳ, τὰς πραγματοποιηθείσας ἐπιτεύξεις, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀέιποτε ἐν ὧν προβληματισμούς. Καὶ πάντοτε μὲ ἐπισημαντικὸν τρόπον. Ἡ ἔλλειψις εἰδικῶν συνεργατῶν καὶ ἡ γενικὴ οἰκονομία τοῦ ἔργου, δὲν ἐπέτρεψαν τὴν ἐπιθυμητὴν πληρότητα καὶ τελειότητα. Ἐν τούτοις Ἐκκλησία καὶ Πολιτεία, ὡς αὗται ὁροῦν εἰς τὸν Θεσσαλικὸν χῶρον καὶ εἰς τὰ ἀκράϊα αὐτῶν ἐπιτεύγματα, προεβλήθησαν ἀρκούντως. Διοίκησις καὶ Οἰκονομία, Παιδεία, Λογοτεχνία καὶ Τέχνη, παρελθὸν καὶ παρὸν, τόποι καὶ ἄνθρωποι εὗρον τὴν προβολήν των διὰ τοῦ λόγου ἢ τοῦ φωτογραφικοῦ φακοῦ. Διὰ τὴν ἱκανοποιητικὴν σύνθεσιν καὶ ἐμφάνισιν τοῦ λευκώματος, κατεβλήθη κάθε δυνατὴ προσπάθεια.

Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὰς ἐλλείψεις τοῦ ἔργου, διττὴ εἶναι ἡ αἰτιολογία των. Ἀφ' ἐνὸς μὲν ὀφείλονται εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἀτέλειαν τῶν μελῶν τῆς συντακτικῆς ἐπιτροπῆς, ἀφ' ἑτέρου δὲ εἰς ὕλικὰς ἀντιξοότητας, αἱ ὁποῖαι δὲν κατέστη δυνατόν νὰ προσπελασθοῦν.

Εἰς τὸν πανθεσσαλικὸν τοῦτον ἐόρτιον τόμον ἐκλήθησαν ὅλοι οἱ Θεσσαλοὶ νὰ προσφέρουν τὴν ψυχικὴν συμπαράστασιν των. Πολλοὶ — καὶ διακεκριμένοι — ἀπουσιάζουν ἀπὸ τὰς στήλας τοῦ λευκώματος. Ἡ λυπηρὰ αὐτὴ ἀπουσία δὲν βαρύνει τὴν Ἱστορικὴν καὶ Λαογραφικὴν Ἑταιρείαν τῶν Θεσσαλῶν. Ἐπραξε πᾶν ὅ,τι ἦτο δυνατόν, καλοῦσα καὶ παρακαλοῦσα τούτους, νὰ προσφέρουν τὴν συνεργασίαν των. Πρὸς τοῦτο ἐχρησιμοποιήθησαν ὅλα τὰ μέσα: αἱ ἔγγραφοι κλήσεις, αἱ ἐπανειλημμένα ὑπομνήσεις, αἱ τηλεφωνικαὶ συνδιαλέξεις αἱ ἀλλεπάλληλοι διὰ τοῦ τύπου — ἐπαρχιακοῦ καὶ ἀθηναϊκοῦ — δημοσιεύσεις. Τὸ παρήγορον εἶναι ὅτι πάντες, καὶ συνεργασθέντες καὶ μὴ, εἶδον τὸ ἔργον καὶ τοὺς σκοποὺς τῆς Ἑταιρείας μὲ εὐμενὴ καὶ καλόβουλον διάθεσιν· διὰ τοῦτο καὶ τοὺς εὐχαριστοῦμεν. Θεωροῦμεν ἐπίσης ἐπιτακτικὸν χρέος νὰ εὐχαριστήσωμεν θερμῶς τοὺς μὴ Θεσσαλοὺς, ἐν τούτοις Θεσσαλοφίλους, λογίους, ἐπιστήμονας, λογοτέχνας, καλλιτέχνας, κοινωνικοὺς καὶ πολιτικοὺς παράγοντας, οἱ ὅποιοι ἔσπευσαν νὰ ἐνισχύσουν τὴν ἔκδοσιν τοῦ ἔργου καὶ νὰ τιμήσουν τὰς στήλας του μὲ τὴν πολύτιμον συνεργασίαν των. Ἡ συγκινητικὴ προθυμία των, δικαίῳ καὶ ἐπικυρῶναι τὴν ὕψηλὴν πολιτισμικὴν ἔννοιαν, πού ἔχει ἡ Θεσσαλία ἐντὸς τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ «Ἱστορικὴ καὶ Λαογραφικὴ Ἑταιρεία τῶν Θεσσαλῶν» ἀπευθύνει θερμὸν χαιρετισμὸν πρὸς τοὺς συντοπίτας καὶ τὴν εὐχήν, ὅπως οἱ νεώτεροι, μετὰ πλείονος γνώσεως ἐργαζόμενοι καὶ ὑπὸ εὐμενεστέρας συνθήκας, κοσμήσουν τὴν θεσσαλικὴν βιβλιογραφίαν μὲ τελειότερας καὶ ἀριωτέρας ἐκδόσεις.

ΣΩΚΡΑΤΗΣ Κ. ΒΑΜΒΑΚΟΣ

ΓΕΝΙΚΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΥΣ

ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΩΝ ΘΕΣΣΑΛΩΝ